

ІНТЕРНЕТ-ШАХРАЙСТВО: ВЧИМОСЬ РОЗРІЗНЯТИ

Ладика Ольга Володимирівна

кандидат філологічних наук, доцент кафедри англійської філології та методики навчання
англійської мови

Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка

м. Тернопіль, Україна

olha.ladyka@tnpu.edu.ua

Ярема Оксана Богданівна

кандидат філологічних наук, доцент кафедри англійської філології та методики навчання
англійської мови

Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка

м. Тернопіль, Україна

yarema-te@ukr.net

Медіаграмотність, за визначенням О. Різуна, є сукупність знань, навичок та умінь, що дозволяють людям аналізувати, критично оцінювати і створювати різноманітні повідомлення для різних типів медіа. До того ж, медіаграмотність передбачає вміння розуміти й аналізувати, як медіа функціонують у суспільстві та який вплив вони мають [6]. Особливої актуальності набуває формування навичок інфомедійної грамотності (ІМГ) у школярів та студентів. Зокрема, впродовж останніх двох років стрімко зріс інтерес у формуванні різноманітних навичок грамотності: фінансової, емоційної, інфо-медійної тощо [2, с. 22]. Як результат створюються портали медіаосвіти подібно до однойменної платформи від Академії Української Преси, онлайн-курси, зокрема на популярному ресурсі Prometheus, з 2018 р. відбувається імплементація проекту «Вивчай та розрізняй: інфо-медійна грамотність» від IREX.

Розвиток медійної грамотності та критичного мислення у навчанні англійської мови є необхідним викликом сучасного цифрового світу. Актуальність обраної тематики в межах тематичного модуля «Means of Communication» засвідчує необхідність формування критичного мислення та пошуку засобів для запобігання інформаційної вразливості в умовах вищої школи, зокрема формування таких навичок на початковому етапі навчання, у студентів 1 курсу. Розробка навчальної програми з підготовки майбутніх вчителів шляхом забезпечення імплементації ІМГ та навичок критичного сприйняття інформації сприятиме сучасній професійній підготовці майбутніх учителів, які після закінчення університету впроваджуватимуть навички медіаграмотності у закладах загальної середньої освіти.

Введення тематичного модуля з ІМГ на заняттях з практики англійської мови власне на 1 курсі сприяє формуванню у студентів навичок фільтрування фейкової інформації, що впливає на підбір якісного контенту для підготовки індивідуальних проектів з навчальних дисциплін, вибір правильного вектору та підбір достовірних фактів з наукових досліджень, а також створює фундамент для застосування сформованих навичок під час вивчення подальших курсів.

Запропоновані авторами-розробниками завдання, були розроблені в межах участі у проекті «Вивчай та розрізняй: інфо-медійна грамотність», який

виконується Радою Міжнародних наукових досліджень та обмінів IREX, Посольством США та Посольством Великої Британії в Україні у партнерстві з Академією української преси та за підтримки Міністерства освіти і науки України. ТНПУ ім. В. Гнатюка є одним із 10 ЗВО України, який включений до 2-х річної програми проекту.

Завдання мають на меті забезпечити розуміння поняття термінів сфери «шахрайство», способів дій при різних його видах та використання додатків, що мінімізують вплив фейкового інформаційного потоку.

Завдання 1. Провести зріз рівня проінформованості студентів з теми «Медіа та медіаграмотність» за допомогою методу ввідного анкетування (Entry Card). (<https://www.brainpop.com/english/studyandreadingskills/medialiteracy/quiz/>).

Завдання 2. Фішинг, смішинг і вішинг. Завдання містить три поетапні кроки.

Крок 1. Ознайомлення з поняттями фішинг, смішинг і вішинг.

Інструкція: Перегляньте відео (англійською мовою) та зверніть увагу на різницю між поняттями і способи запобігання цих явищ. (https://www.youtube.com/watch?v=_Tc5qywg-8g).

Крок 2. Перевірка засвоєння матеріалу, а саме розмежування студентами суміжних понять *фішинг, смішинг і вішинг*.

У групах по 3 студенти читають ситуації та визначають який вид шахрайства описаний. На рисунках 1–3 представлено таблицю, яку потрібно заповнити, з одним з описів типу шахрайства. Такі ж описи студенти отримують про інші види та відповідно пропонують свій варіант дій у таких випадках або наводять приклади з життя. Наступною є перевірка правильності відповідей та пояснення етимології понять.

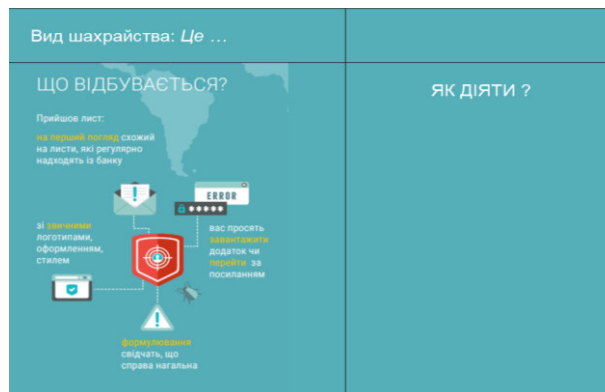

Рис. 1. Зразок таблиці з описом виду шахрайства та плану дій.

Рис. 2. Відповідь до завдання

Рис. 3. Зразок плану дії

Крок 3. Введення понять англійською мовою.

Використовуючи метод «Buzz lecture» студенти працюють у групах по 5. Капітан кожної групи роздається теоретичний матеріал (див. рис. 4) і дається 5 хв для його самостійного засвоєння. В той час кожному члену групи даються пусті картки з трьома поняттями, до яких вони додумують пояснення англійською мовою. Капітан повертається в команду і власними словами пояснює свій опрацьований матеріал. Члени групи роблять нотатки і порівнюють власні дефініції з поданими капітаном. Далі відбувається ротація капітанів за годинниковою стрілкою і повторення процедури з іншими командами – пояснення і співставлення. На кінець завдання у кожного студента буде заповнена картка з дефініціями опрацьованих понять.

Завдання 3. Додатки, що забезпечують безпеку користування онлайн-сервісами.

Крок 1. Ознайомлення з існуючими додатками, що забезпечують безпеку користування онлайн-сервісами.

Рис. 4. Картка для заповнення дефініцій понять кожним студентом

На екрані студентам запропоновано 6 найпоширеніших і перевірених додатків, що забезпечують безпеку користування онлайн-сервісами. Студенти повинні зайти у *Google Market* чи *AppStore* та знайти інші корисні додатки або поділіться власним досвідом користування такими.

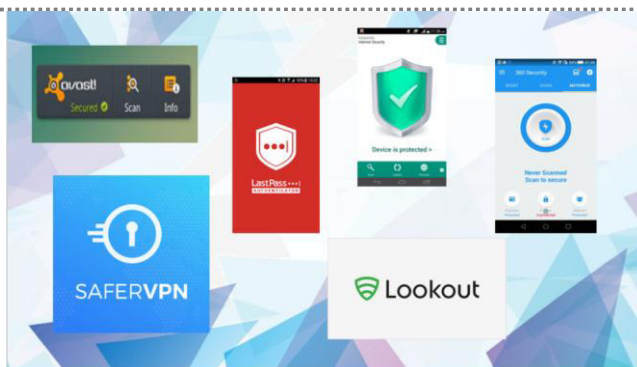

Рис. 5. Зразки додатків для опрацювання

Крок 2. Обмін інформацією та занурення у мету та дію кожного з додатків.

У кінці заняття доцільним є проведення короткої сесії рефлексії щодо отриманих знань та отримання зворотного відгуку від студентів. Так, серед основних плюсів введення цього тематичного матеріалу студенти відзначили його актуальність та затребуваність для якісного користування інформаційним простором медіа, універсальність застосування не лише у навальній діяльності, та отримання своєрідного вектору для розвитку навичок з ІМГ самостійно.

Список використаної джерел

1. Інтеграція інфомедійної грамотності у навчальний процес. Навчально-методичні матеріали проекту «Вивчай та розрізняй: інфо-медійна грамотність». К.: IREX в Україні, 2019–2020.
2. Квіт С. Масові комунікації: підруч. для студ. вищ. навч. закл. / С. Квіт ; Національний ун-т «Києво-Могилянська академія». К.: Києво-Могилянська академія, 2008. 206 с.
3. Різун О. Медіаосвіта і медіаграмотність: підручник ред.-упор. В. Ф. Іванов, О. В. Волошенюк; за наук. ред. В. В. Різуна. К.: Центр вільної преси, 2012. 352 с.

РОЛЬ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ПРОЦЕСІ ВИКЛАДАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

Литвин Любов Мирославівна

кандидат економічних наук, доцент кафедри філософії та суспільних наук
Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка
м. Тернопіль, Україна
llm230766@tnpu.edu.ua

Сьогодні вимагає від сучасного викладача використовувати в навчальному процесі нові підходи, нові методи донесення інформації. Цього вимагає сучасний стан справ: все більш широке впровадження інформаційних технологій майже у всі сфери життя та діяльності людини, в том числі й у процес навчання. Крім того, важливим є розробка таких методів, які були б не лише інноваційними, але й цікавими для сучасного здобувача вищої освіти.

Перед викладачем із значним досвідом педагогічної роботи, незалежно від дисципліни, яку викладає, сьогодні стоять нові завдання. І вони пов'язані не тільки із необхідністю перманентного оновлення навчального матеріалу, а й з врахуванням особливостей психології й сприйняття навчального матеріалу сучасними студентами.